
Školné na veřejných vysokých školách

Školné na veřejných vysokých školách

13.6.2010, 17:06, pořad: Radioforum

Václav SOCHOR, moderátor

Expertní týmy ODS, TOP 09 a Věcí veřejných se na jednání shodly na zavedení školného na veřejných vysokých školách. Ačkoli TOP 09 dosud neopustila úmysl zavést přímé školné, tedy platbu za studium rovnou v jeho průběhu, pravděpodobnější je v téhle chvíli odložené školné. To by student platil až po dostudování, respektive poté, co by díky vzdělání dosáhl nadprůměrného příjmu. Strop na výši školného by měl být 20 tisíc korun za rok. Za TOP 09 o školném vyjednával Jan Vítula.

Jan VITULA, vyjednávač za TOP 09

My jsme se domluvili, že se podíváme na různé varianty a řekneme si, jaké dopady to bude mít, protože fakticky odložené školné má některé administrativní náklady. My se domníváme, že to přímé školné tyhle náklady odstraňuje a chceme to jakoby spočítat a říci, co je lepší varianta.

Václav SOCHOR, moderátor

Tolik vyjednávač za TOP 09. Pánové, pojďme si nejprve vykolíkovat pole. Pane Balšíнку, jste pro zavedení školného?

Dalibor BALŠÍNEK, výkonný ředitel Lidových novin

Jednoznačně, a to nejen ze zkušenosti, které jsem měl jako student, ale také ze zkušenosti toho, že přednáším externě na filosofické fakultě a školné vidím, výhody školného vidím ve dvou věcech. Minimálně v tom, že v momentě, kdy studenti se budou za to školné platit nebo budou si za vzdělání platit, budou také vyžadovat od svých vyučujících patřičnou účast a patřičnou erudovanost, to je jedna, jeden moment. A druhý moment je ten, že bohužel se děje, že právě na veřejných školách mají vyučující několik úvazků, protože samotná mzda, kterou na té vysoké škole mají nebo na tom, na té vzdělávací instituci, tak jim nestačí k tomu, aby pokryli své příjmy nebo své potřeby, a proto se nevěnují svým studentům tak, jak by měli.

Václav SOCHOR, moderátor

Pane Potůčku?

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

No, mě trochu překvapuje, že vyjednávací tým z celé té široké a komplexní problematiky vzdělávání v této zemi si vybral jeden jediný dílčí aspekt a na tom se shodl. Myslím si, že ta problematika by se měla odvíjet především o nějaké shodě, o cílech, kterými by měla být kvalita a dostupnost vzdělání, a od toho by se pak měly odvíjet další kroky. Jinak samozřejmě financování škol a zejména tedy vysokého školství je obrovský bolavý problém této země.

Václav SOCHOR, moderátor

Říkal jste kvalitě a dostupnosti, alespoň tu kvalitu by to školné mohlo řešit.

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

-----
No, to si právě vůbec nejsem jist, poněvadž to by podle mého soudu mohl být případně jeden z prvků kvality řízení a kontroly kvality vzdělávání, ale to víme, když se podíváme do různých zemí světa, je mnohem složitější. Prostě pokud by měla být kvalita zajištěna jenom takto, tak jsem si téměř jist, že toho cíle nedosáhneme.

Václav SOCHOR, moderátor

Pane Balšíнку, dvě třetiny současných studentů jsou proti školnému na vysokých školách, odmítají ho. Jak by se měly jaksi refundovat nebo nějak neutralizovat ty sociální dopady, které to na studenty bude mít?

Dalibor BALŠÍNEK, výkonný ředitel Lidových novin

Tak myslím, že to se uvažuje taky, také o tom, že na různých školách platila různá výše školného. Věřím, že to je pro studenty nepříjemné, věřím tomu, že náklady na studium je mnohem vyšší, než bývaly, protože jsou vyšší náklady na učebnice, na stravné, že jo, na ubytování. Nicméně ve svých důsledcích by to samozřejmě těm studentům pomohlo, protože úroveň veřejných škol není nijak valná, není nijak valná. A pokud samozřejmě, pokud ti studenti si budou za to platit, jsou v tuhle chvíli sami proti sobě, protože ta úroveň není, není nijak zázračná a oni dostávají, dostávají sice vzdělání, dostávají sice nějaký titul, ale otázka je, zda to jejich vzdělání, zda stojí skutečně za to.

Václav SOCHOR, moderátor

Tak objevila se řada pochybností, měli jsme ten velký skandál na těch plzeňských právech, ale co když na to ten student prostě nemá peníze?

Dalibor BALŠÍNEK, výkonný ředitel Lidových novin

No, já myslím, že ten systém je připravený tak, aby... a nelze to také jinak než systémem půjček, aby tak, aby si člověk mohl samozřejmě na to studium půjčit. Samozřejmě aby to nezabránilo tomu, pokud je ten student talentovaný, tak aby se mohl dostat k půjčce, aby se mohl dostat k penězům. Zároveň věřím tomu, že školy budou zavádět prospěchová stipendia, což je pro ty talentované, a to třeba na soukromých, na těch kvalitních soukromých školách, nevím, zda jsou kvalitní taky soukromé vysoké školy, ale některé střední jsou velmi kvalitní a ty poskytují stipendia, prospěchová stipendia.

Václav SOCHOR, moderátor

Přináší motivace vlastně pro to, aby student byl.

Dalibor BALŠÍNEK, výkonný ředitel Lidových novin

A v momentu, kdy ta škola bude mít peníze právě, aby dobře zaplatili pedagogy a aby třeba mohli zaplatit nebo usnadnit studium talentovaným studentům, tak právě to může pomoci školné.

Václav SOCHOR, moderátor

Pane Potůčku, to je celkem logický argument, že máme tady takzvané ty létající profesory, kteří musí mít několik úvazků najednou, aby vůbec byli schopni se uživit, mohou mít podobné rodinné závazky jako hypotéku, děti a podobně, tak jako každý jiný, a prostě ten plat jim na to nestačí. To školné by to mohlo řešit.

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

-----
No, my jsme tady zatím vůbec nemluvili o veřejných výdajích na školství a dostal se mi do ruky takový zajímavý podklad, který srovnává, jaká je výše podílu hrubého domácího produktu investovaná do vzdělávání a ze všech nebo z 30 členů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj jsme na 4. místě, ale bohužel od konce. A navíc pokud jde o vysokoškolské vzdělávání, tak tady ty náklady na jednoho studenta v posledních letech dokonce klesají. To je prostě velká ostuda této země, že zatímco ve všech ostatních zemích alespoň trochu rostou ty veřejné náklady na vzdělání, tak u nás dokonce klesají.

Václav SOCHOR, moderátor

Co s tím, máte, máte vy jako, jako sociolog tedy nějaké řešení, které by se netýkalo tedy jenom peněz, ale?

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

-----
Ano, podívejte se, to souvisí s celým systémem řízení školství. U nás ministři školství připomínají apoštoly v orloji. Poněvadž průměrná životnost jednoho ministra nebo ministryně po roce 89 je rok a půl. To znamená, schází tam

koncepce, bohužel je tam obrovský rozpor mezi politickými deklamacemi všech vlád, které vlastně, když nastupují, tak vzdělávání, vzdělávání je jejich priorita, ale pak když dojde na věc v tom boji o rozpočtové prostředky, to vzdělávání bohužel na konci toho boje dostává na frak. Takže já třeba bych nebyl proti tomu, aby vysokoškolští studenti za každý semestr studia platili určitý poplatek, nenazýval bych ho školným, ostatně Karlova Univerzita už takovýhle návrh také zformulovala, poněvadž marná sláva, žijeme v té tržní společnosti a má to takový ten informativní symbolický význam, když za ten semestr by ten student zaplatil, řekněme, 2 tisíce.

Václav SOCHOR, moderátor

Počkejte, a co by to bylo, když ne školné teda, jak by se tomu říkalo?

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

Poplatek za zápis do dalšího semestru, to jsou běžné poplatky.

Václav SOCHOR, moderátor

To je hra se slovíčkami.

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

Já myslím, že... já myslím, že ne, už teď se platí ledacos na vysoké škole, například když se hlásíte, když se hlásíte k nějakým přijímacím pohovorům nebo když si prodloužíte dobu studia, tak už i veřejné vysoké školy přijímají poplatky.

Dalibor BALŠÍNEK, výkonný ředitel Lidových novin

Prodloužení studia, to je důsledek toho, že se dělo to, že ti studenti, což třeba by byl i můj případ, že 2 roky studovali 5, že jo.

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

Ano, ano, ano.

Dalibor BALŠÍNEK, výkonný ředitel Lidových novin

Třeba to magisterské studium, tak aby v tom nebyl nepořádek, tak se udělalo, že maximálně může ty 2 roky studovat 3 a za zbytek zaplatil. Což mi přijde jako, jako absolutně logické, jo.

Václav SOCHOR, moderátor

Je fakt, že tohle to by je mohlo taky motivovat tedy k tomu, aby to studium netrvalo tak dlouho.

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

Přesně tak.

Václav SOCHOR, moderátor

Ale co ti studenti, takové ty géniové, kteří studují už dnes 2 nebo 3 školy najednou, jsou schopni to vystudovat? Ty by pak byli vlastně znevýhodněni za to, že jsou chytrí, protože by museli platit třikrát?

Martin POTŮČEK, sociolog z Centra pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd Karlovy Univerzity

Víte co, to zase souvisí s tou kvalitou studia. Kvalita studia nebo vzdělávání obecně je komplexní jev a dosáhnout jí lze jenom systematickým úsilím s dobrým systémem řízení, s nastavenou kontrolou kvality a to všechno chce kompetenci, čas a také peníze. Prostě pokud neuděláme něco i v té veřejné sféře, pokud od slov nepřejdeme k činům o podpoře vzdělávání v této zemi, tak ani to školné nám nepomůže.

Václav SOCHOR, moderátor

Vážení posluchači, jak už jsem předeslal, nedělní Radioforum je pořadem, kterého se můžete zúčastnit i vy. Pokud nám své dotazy pošlete esemeskou na číslo 9077704 ve tvaru RF_mezera_a váš text. Jedna taková zpráva by vás neměla vyjít na víc než na 4 koruny, pokud se moc nerozepíšete. Otázky pro naše hosty můžete do Radiofóra i zatelefonovat.

redaktorka

Radiofórum.

redaktor

Volejte 221552155.

redaktorka

221552255.

Václav SOCHOR, moderátor

Vaše dotazy budeme zodpovídat ve druhé části Radiofóra, ale dobře uděláte, pokud nám zavoláte už teď, aby se i na tu vaši otázku dostalo. My si poznamenáme vaše číslo a půl šesté vám zavoláme zpátky. Otázky dnes můžete klást výkonnému řediteli Lidových novin Daliboru Balšínkovi a sociologovi Martinu Potůčkovi. A pojďme na druhé téma.